

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Система менеджменту якості

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО АТЕСТАЦІЮ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ТА ДОКТОРА НАУК
У НАЦІОНАЛЬНОМУ АВІАЦІЙНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ**

СМЯ НАУ П 06.02 – 02 – 2023

Положення
затверджене Вченою радою НАУ
протокол № 6 від «07» 07 2023 року
вводиться в дію наказом ректора
Максим ЛУЦЬКИЙ
від «19» 07 2023 року № 279 од

КИЇВ - 2023

Система менеджменту якості
Положення
про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня
доктора філософії та доктора наук
у Національному авіаційному університеті

Шифр
документа

СМЯ НАУ
П 06.02 – 02 – 2023

Стор 2 із 43

Система менеджменту якості
Положення
про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня
доктора філософії та доктора наук
у Національному авіаційному університеті

Шифр
документа

СМЯ НАУ
П 06.02 – 02 – 2023

Стор 2 із 43

УЗГОДЖЕННЯ:

	Підпис	Прізвище	Посада	Дата
Розробники		Анжела ЛЕЛЕЧЕНКО	Завідувач аспірантури та докторантури	07.06.2023
		Микола ЛЕГЕНЬКИЙ	Вчений секретар НАУ	09.06.2023
Узгоджено		Олексій НКУРАТОВ	Проректор з наукової роботи та інноваційного розвитку	09.06.2023
Узгоджено		Анатолій ПОЛУХІН	Проректор з навчальної роботи	08.06.2023
Узгоджено		Андрій ПІЗУН	Начальник відділу моніторингу якості вищої освіти	07.06.2023
Узгоджено		Вікторія КРИЦЕНКО	Начальник юридичного відділу	08.06.2023

Рівень документу – 2а

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник - 1

	Система менеджменту якості Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному авіаційному університеті	Шифр документа	СМЯ НАУ П 06.02 – 02 – 2023
		Стор 3 із 43	

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному авіаційному університеті (далі – Положення) розроблено відповідно до «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 № 1197 (далі – Порядок присудження наукового ступеня доктора наук), «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 (далі – Порядок присудження ступеня доктора філософії), «Положення про порядок скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку зі встановленням фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації», затвердженого рішенням Вченої ради Національного авіаційного університету (далі – НАУ) від 16.02.2022, протокол № 3 із метою організації процесу атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у НАУ.

1.2. Положення визначає порядок: отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації; утворення разової спеціалізованої вченої ради НАУ (далі – разова рада) із захисту дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії; підготовки та захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії та наукового ступеня доктора наук.

1.3. Атестація здобувача ступеня доктора філософії – це встановлення разовою спеціалізованою вченою радою у результаті успішного виконання здобувачем ступеня доктора філософії освітньо-наукової програми та публічного захисту ним дисертації відповідності результатів його наукової роботи вимогам освітньо-наукової програми.

1.4. На присудження ступеня доктора філософії може претендувати особа, яка успішно виконала відповідну освітньо-наукову програму на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти та публічно захистила наукові досягнення у формі дисертації.

1.5. Атестація здобувача наукового ступеня доктора наук – це комплекс послідовних експертних дій щодо оцінки наукового рівня докторської дисертації

та зарахованих за її темою наукових публікацій здобувача, встановлення рівня набуття здобувачем найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, що забезпечують вирішення важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення з метою державного визнання рівня наукової кваліфікації здобувача шляхом присудження йому наукового ступеня доктора наук.

1.6. На присудження ступеня доктора наук може претендувати особа, яка пройшла підготовку у докторантурі чи самостійно підготувала до захисту докторську дисертацію, набула найвищого рівня наукової кваліфікації і публічно захистила наукові досягнення у формі дисертації.

1.7. Дисертації, які містять інформацію, віднесену до державної таємниці, або інформацію для службового користування, розглядаються з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Завершення виконання наукового дослідження

2.1. Наукове дослідження на здобуття ступеня доктора філософії вважається завершеним за умови наявності:

– дисертації у вигляді спеціально підготовленої кваліфікаційної наукової праці на правах рукопису, яка виконана державною або англійською мовою й оформлена відповідно до вимог Міністерства освіти і науки (далі – МОН) України. Максимальний та мінімальний обсяг її основного тексту визначається освітньо-науковою програмою НАУ відповідно до специфіки відповідної галузі знань та/або спеціальності;

– нових науково обґрунтованих результатів проведених здобувачем досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для певної галузі знань та бути висвітленими не менше ніж у трьох наукових публікаціях, які відповідають встановленим вимогам та у яких забезпечено дотримання академічної доброчесності:

1) статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до

	Система менеджменту якості Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному авіаційному університеті	Шифр документа	СМЯ НАУ П 06.02 – 02 – 2023
		Стор 5 із 43	

переліку наукових фахових видань України. Якщо число співавторів у такій статті (разом із здобувачем) становить більше двох осіб, така стаття прирівнюється до 0,5 публікації;

2) статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором);

3) не більше одного патенту на винахід, що пройшов кваліфікаційну експертизу та безпосередньо стосується наукових результатів дисертації, що прирівнюється до однієї наукової публікації;

4) одноосібні монографії, що рекомендовані до друку вченими радами закладів та пройшли рецензування, крім одноосібних монографій, виданих у державі, визнаній Верховною Радою України державою-агресором. До одноосібних монографій прирівнюються одноосібні розділи у колективних монографіях за тих же умов.

Стаття у виданні, віднесеному до першого – третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, чи одноосібна монографія, що відповідає зазначеним вимогам, прирівнюється до двох наукових публікацій.

Належність наукового видання до першого – третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports визначається згідно з рейтингом у році, в якому опублікована відповідна публікація здобувача або у разі, коли рейтинг за відповідний рік не опублікований на дату утворення разової ради, згідно з останнім опублікованим рейтингом.

Статті зараховуються за темою дисертації за умови обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до мети статті (поставленого завдання) та висновків, а також опублікування не більше ніж однієї статті в одному випуску (номері) наукового видання.

Статті, опубліковані після набрання чинності цим Порядком, зараховуються за темою дисертації лише за наявності у них активного ідентифікатора DOI (Digital Object Identifier), крім публікацій, що містять інформацію, віднесу до державної таємниці, або інформацію для службового користування.

Не вважається самоплагіатом використання здобувачем своїх наукових праць у тексті дисертації без посилання на ці праці, якщо вони попередньо

	<p align="center">Система менеджменту якості Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному авіаційному університеті</p>	<p align="center">Шифр документа</p>	<p align="center">СМЯ НАУ П 06.02 – 02 – 2023</p>
		<p align="center">Стор 6 із 43</p>	

опубліковані з метою висвітлення в них основних наукових результатів дисертації та вказані здобувачем в анотації дисертації;

- актів (довідок) практичного впровадження результатів дисертаційного дослідження (примірні зразки у Додатках 1 та 2);
- висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (примірний зразок у Додатку 3);
- висновку щодо грифу секретності дисертації (для дисертацій, що мають обмежений доступ);
- висновку наукового керівника (керівників) з оцінкою роботи здобувача під час дослідження і відпрацювання Індивідуального плану виконання освітньо-наукової роботи.

2.2. За наявності зазначених у п. 2.1 документів здобувач звертається:

- до Відділу аспірантури і докторантури з письмовою заявою щодо отримання академічної довідки про виконання освітньо-наукової програми, оформленої за формою, затвердженою МОН України;
- до завідувача профільної кафедри з письмовою заявою про проведення засідання / розширеного засідання кафедри щодо отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

2.3. На засіданні кафедри, що реалізує відповідну освітньо-наукову програму та/або здійснює його підготовку, здобувач звітує про завершення відпрацювання Індивідуального плану виконання освітньо-наукової роботи, про що складається відповідний протокол засідання кафедри.

***Отримання висновку про наукову новизну,
теоретичне та практичне значення результатів дисертації***

2.4. Для отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувач звертається до керівника факультету (навчально-наукового інституту) із письмовою заявою щодо цього питання.

2.5. До заяви додаються дисертація в друкованому та електронному вигляді, наукові публікації (або їх копії), в яких висвітлено наукові результати дисертації, академічну довідку про виконання освітньо-наукової програми та висновок наукового керівника (керівників).

2.6. Керівник факультету (навчально-наукового інституту) доручає

	<p align="center">Система менеджменту якості Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному авіаційному університеті</p>	<p align="center">Шифр документа</p>	<p align="center">СМЯ НАУ П 06.02 – 02 – 2023</p>
		<p align="center">Стор 7 із 43</p>	

завідувачу кафедри або гаранту освітньо-наукової програми (далі – гарант ОНП), який реалізує відповідну освітньо-наукову програму та/або здійснює її підготовку, забезпечити підготовку та проведення засідання/розширеного засідання кафедри з обговорення цього питання.

2.7. Завідувач кафедри (гарант ОНП) надає начальнику відділу моніторингу якості вищої освіти НАУ дисертацію та наукові публікації здобувача для перевірки на відповідність нормативним вимогам і вимогам академічної доброчесності. У випадку встановлення їх невідповідності цим вимогам процедура надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації припиняється до усунення наданих зауважень.

2.8. Після погодження з начальником відділу моніторингу якості вищої освіти НАУ та отриманням відповідної довідки про результати перевірки рукопису дисертації на наявність/відсутність академічного плагіату, завідувач кафедри (гарант ОНП) організовує публічну презентацію здобувачем наукових результатів дисертації, її обговорення на засіданні / розширеному засіданні кафедри, на яке запрошуються науково-педагогічні та наукові працівники, докторанти НАУ, а також фахівці з інших закладів вищої освіти (наукових установ) України. У засіданні обов'язково повинен взяти участь гарант із відповідної освітньо-наукової програми. Окрім того, рекомендується забезпечити участь у засіданні не менше п'яти фахівців (разом із запрошеними) зі спеціальності, за якою підготовлено дисертацію, із них не менше двох докторів наук за спеціальністю дисертації. За відсутності достатньої кількості докторів наук за спеціальністю дисертації у складі кафедри на засідання може бути запрошено докторів наук з інших структурних підрозділів НАУ і закладів вищої освіти (наукових установ) України.

2.9. Засідання / розширене засідання кафедри з обговорення дисертації проводиться за такою процедурою:

- повідомлення головуючим на засіданні про правоможність проведення засідання, оголошення порядку денного, теми дисертації здобувача та інформування, коли і ким було затверджено тему дисертації, наукового керівника (керівників) та про результати перевірки рукопису дисертації на наявність/відсутність академічного плагіату;

- викладення здобувачем основних положень дисертації;

	Система менеджменту якості Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному авіаційному університеті	Шифр документа	СМЯ НАУ П 06.02 – 02 – 2023
		Стор 8 із 43	

- надання здобувачем відповідей на запитання учасників засідання / розширеного засідання кафедри за матеріалами дисертації;
- виступ наукового керівника (керівників);
- прилюдне обговорення дисертації, у якому можуть взяти участь усі присутні на засіданні;
- ухвалення загального висновку щодо дисертації.

2.10. У разі суттєвих зауважень до змісту дисертаційного дослідження може бути прийняте рішення щодо необхідності доопрацювання рукопису. Здобувач ураховує висловлені зауваження та надає доопрацьований ним рукопис дисертації для повторного обговорення.

2.11. Результати обговорення і проведення презентації здобувача відображаються у висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, який підписується головуючим на засіданні кафедри та секретарем засідання. Рішення про ухвалення висновку приймається шляхом відкритого голосування. У разі отримання негативного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації за здобувачем зберігається право на повторне звернення до кафедри із письмовою заявою щодо отримання такого висновку після доопрацювання дисертації.

2.12. У висновку має бути зазначено посади, наукові ступені та вчені звання присутніх (а для запрошених фахівців – і місце роботи), хто і коли був призначений науковим керівником, ким і коли була затверджена тема дисертації, поставлені запитання присутніми на засіданні науковцями та відповіді на них, результати обговорення, а також інформація про відповідність дисертації вимогам, передбаченим п. 10 Порядку присудження ступеня доктора філософії. Обов'язково наводяться результати голосування учасників засідання кафедри із зазначенням кількості присутніх і кількості осіб, які подали голоси «за», «проти» чи утримались.

2.13. Відповідальність за своєчасне та правильне оформлення висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації покладається на головуючого на засіданні кафедри. Після видачі здобувачеві цього висновку забороняється вносити зміни до тексту дисертації.

2.14. Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації надається до Відділу аспірантури та докторантури з метою

	Система менеджменту якості Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному авіаційному університеті	Шифр документа	СМЯ НАУ П 06.02 – 02 – 2023
		Стор 9 із 43	

перевірки його оформлення відповідно до вимог (примірний зразок у Додатку 3), після чого затверджується ректором НАУ.

2.15. Здобувач за наявності поважних причин (за станом здоров'я, сімейними обставинами тощо) за письмовою заявою має право на отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та проведення захисту дисертації в разовій раді впродовж двох років після відрахування з аспірантури.

Утворення разової спеціалізованої вченої ради

2.16. За умови отримання позитивного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувач звертається до Вченої ради НАУ з письмовою заявою про утворення разової ради. У заяві здобувач засвідчує, що дисертація виконана ним самостійно з дотриманням академічної доброчесності, підтверджує, що подано до захисту остаточний текст дисертації та зазначає мову захисту дисертації (державна або англійська мова).

До заяви додаються:

- дисертація в друкованому та електронному вигляді;
- наукові публікації (або їх копії), в яких висвітлено наукові результати дисертації;
- академічна довідка про виконання освітньо-наукової програми;
- висновок наукового керівника (керівників);
- висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації;
- копія довідки про результати перевірки рукопису дисертації на наявність/відсутність академічного плагіату.

2.17. Пропозиції щодо кандидатур до складу разової ради подає кафедра, на засіданні якої здійснювалась публічна презентація здобувачем наукових результатів дисертації, за погодженням із Вченим секретарем НАУ, який перевіряє на відповідність публікації кандидатур до складу разової ради з тематики здобувача, копії їх дипломів про науковий ступінь та атестатів про вчене звання і письмові згоди щодо їх участі у складі разової ради. У разі неможливості призначити двох рецензентів разова рада може бути утворена у складі голови ради, одного рецензента та трьох офіційних опонентів, вимоги щодо яких визначаються у

	<p align="center">Система менеджменту якості Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 06.02 – 02 – 2023
		Стор 10 із 43	

встановленому законодавством порядку. Опонентами надається письмова згода щодо участі в роботі разової спеціалізованої вченої ради.

2.18. Не пізніше **2-х місяців** (без урахування канікулярного часу) з дня отримання заяви здобувача Вчена рада НАУ утворює разову раду у складі п'яти осіб – голови разової ради, двох рецензентів та двох офіційних опонентів або у передбачених цим Положенням випадках – голови ради, одного рецензента та трьох офіційних опонентів. На підставі рішення Вченої ради видається відповідний наказ ректора НАУ.

2.19. Упродовж **5-ти робочих днів** із дати видання наказу про утворення разової ради: на офіційному веб-сайті НАУ (сторінка Вченої ради) оприлюднюються:

- електронна копія дисертації у форматі PDF/A з текстовим шаром з накладенням електронного підпису здобувача, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису (з використанням кваліфікованої електронної позначки часу);

- інформація про склад разової ради;

- посилання на веб-сайт, де здійснюватиметься трансляція захисту дисертації.

Інформація про утворення разової ради вноситься Вченим секретарем НАУ до інформаційної системи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (далі – інформаційна система Національного агентства). Дата внесення до інформаційної системи вважається датою оприлюднення інформації про утворення разової ради.

Друкований примірник дисертації, підписаний здобувачем передається Вченим секретарем НАУ до бібліотеки НАУ.

Електронний примірник дисертації подається Вченим секретарем НАУ до державної наукової установи «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації», а також до локального репозитарію НАУ.

Внесення змін до складу разової спеціалізованої вченої ради

2.20. Упродовж **15 днів** з дня оприлюднення інформації про утворення разової ради (внесення змін до складу разової ради) будь-яка особа, яка є суб'єктом наукової і науково-технічної діяльності, може подати до МОН України

	<p align="center">Система менеджменту якості Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному авіаційному університеті</p>	<p align="center">Шифр документа</p>	<p align="center">СМЯ НАУ П 06.02 – 02 – 2023</p>
		<p align="center">Стор 11 із 43</p>	

повідомлення щодо невідповідності складу разової ради вимогам законодавства.

2.21. Упродовж місяця з дня оприлюднення інформації про утворення разової ради (внесення змін до складу разової ради) МОН України перевіряє відповідність складу разової ради вимогам п. 14-16 Порядку присудження ступеня доктора філософії і розглядає повідомлення щодо невідповідності складу разової ради (у разі надходження). У разі виявлення порушень МОН України зупиняє роботу разової ради шляхом внесення відповідної інформації до інформаційної системи Національного агентства із зазначенням підстав для усунення виявлених порушень.

2.22. З метою усунення виявлених порушень, а також у разі неможливості виконання членом (членами) разової ради своїх обов'язків ректор НАУ видає наказ про внесення змін до складу разової ради. Інформація про зміни у складі разової ради оприлюднюється в інформаційній системі Національного агентства (дата внесення до інформаційної системи Національного агентства вважається датою оприлюднення інформації про утворення разової ради).

Підготовка засідання разової спеціалізованої вченої ради
щодо публічного захисту дисертації

2.23. Упродовж **45-ти днів** з дня оприлюднення інформації про утворення разової ради за результатами вивчення дисертації та наукових публікацій здобувача рецензенти подають рецензії, а офіційні опоненти - відгуки, засвідчені власними підписами та відбитками печаток закладів за основним місцем роботи. У разі виявлення членами ради академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації у дисертації та/або наукових публікаціях здобувача рецензент (офіційний опонент) зазначає про це у своїй рецензії (відгуку).

Якщо рецензія (відгук) не відповідає встановленим вимогам, голова разової ради визначає строк для доопрацювання. У разі неподання рецензії (відгуку) у встановлений строк або подання з порушенням встановленого строку голова разової ради ініціює перед Вченою радою НАУ питання про заміну відповідного члена ради.

2.24. Упродовж **3-х робочих днів** із дня надходження до разової ради останньої рецензії (відгуку):

- разова рада призначає дату, час і місце проведення публічного захисту

	Система менеджменту якості Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному авіаційному університеті	Шифр документа	СМЯ НАУ П 06.02 – 02 – 2023
		Стор 12 із 43	

дисертації, інформація про це оприлюднюється на офіційному веб-сайті НАУ та вноситься до інформаційної системи Національного агентства. Дата проведення публічного захисту дисертації призначається не раніше ніж через два тижні та не пізніше ніж через чотири тижні з дня надходження до разової ради останньої рецензії (відгуку);

– електронні копії рецензій (відгуків) у форматі PDF/A з текстовим шаром з накладенням електронного підпису рецензента (офіційного опонента), що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису (з використанням кваліфікованої електронної позначки часу), оприлюднюються на офіційному веб-сайті НАУ з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації, а їх копії на вимогу здобувача надаються йому для ознайомлення.

2.25. Після оприлюднення інформації про публічний захист дисертації до НАУ можливі надходження звернення осіб з оцінкою дисертації, які засвідчуються їх власними підписами та відбитками печаток закладів за місцем роботи. Ці звернення озвучуються під час засідання разової ради та враховуються при прийнятті нею відповідного рішення за умови їх надходження не пізніше ніж за три робочі дні до дня захисту дисертації.

Публічний захист дисертації

2.26. Публічний захист дисертації проводиться на засіданні разової ради, яке вважається правоможним за умови участі в ньому повного складу разової ради. Члени разової ради та/або здобувач можуть брати участь у засіданні разової ради за допомогою засобів відео зв'язку в режимі реального часу.

У разі відсутності кворуму для проведення засідання разова рада приймає рішення про перенесення дати проведення захисту дисертації, призначаючи іншу дату не раніше ніж через два тижні та не пізніше ніж чотири тижні від попередньої дати. Упродовж трьох робочих днів із дня прийняття рішення про зміну дати проведення захисту дисертації інформація про дату, час і місце проведення захисту дисертації оприлюднюється на офіційному веб-сайті НАУ (сторінка Відділу аспірантури та докторантури) та вноситься до інформаційної системи Національного агентства.

2.27. Захист дисертації транслюється в режимі реального часу на

офіційному веб-сайті НАУ (сторінка Вченої ради НАУ), а також здійснюється відеозапис цієї трансляції. Якість і тривалість відеозапису трансляції захисту дисертації повинна бути достатньою для того, щоб повністю (без перерв) відтворити процедуру захисту дисертації, в тому числі з виступами здобувача та членів разової ради, наукової дискусії, а також голосування кожного з членів ради.

2.28. Під час атестації здобувача члени разової ради повинні оцінити науковий рівень його дисертації та наукових публікацій з урахуванням дотримання ним академічної доброчесності, а також встановити рівень набуття здобувачем теоретичних знань, відповідних умінь, навичок та компетентностей.

2.29. Засідання разової ради проводиться головою разової ради державною або, за бажанням здобувача, англійською мовою за такою процедурою:

- інформування головою разової ради її членів про правомочність засідання та оголошення порядку денного та представлення учасників засідання разової ради;

- інформування головою разової ради її членів про погоджену зі здобувачем мову, якою він буде викладати основні положення дисертації та відповідати на запитання, та подані здобувачем документи, їх відповідність установленим вимогам;

- викладання здобувачем основних положень дисертації та його відповіді на усні чи письмові запитання;

- виступи рецензентів та відповіді здобувача на зауваження, які містяться у рецензіях;

- виступи опонентів та відповіді здобувача на зауваження, які містяться у відгуках;

- оголошення головою звернень (у разі їх надходження), які надійшли та відповіді здобувача на зауваження, які в них містяться;

- обговорення дисертації здобувача (відкрита наукова дискусія) головою та членами разової ради (обов'язково);

- відкрите голосування щодо присудження здобувачеві ступеня доктора філософії;

- оголошення головою разової ради рішення щодо присудження / відмови у присудженні здобувачеві ступеня доктора філософії з відповідної спеціальності;

- прикінцеве слово здобувача;

	Система менеджменту якості Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному авіаційному університеті	Шифр документа	СМЯ НАУ П 06.02 – 02 – 2023
		Стор 14 із 43	

– оголошення головою разової ради про виконання порядку денного та закриття засідання.

2.30. За результатами голосування разовою радою приймається рішення про присудження ступеня доктора філософії, якщо його підтримали не менше ніж чотири члени разової ради, або про відмову у присудженні ступеня доктора філософії, якщо його підтримали два чи більше членів разової ради. Рішення разової ради з обов'язковим зазначенням результатів голосування підписується головою разової ради та скріплюється відбитком гербової печатки НАУ.

2.31. До рішення разової ради додаються:

– окрема думка члена разової ради (за наявності), в якій зазначаються зауваження щодо дисертації, зокрема щодо дотримання здобувачем академічної доброчесності та/або щодо процедури захисту дисертації;

– відеозапис трансляції захисту дисертації, на який накладається електронна печатка НАУ, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронної печатки.

2.32. Здобувач має право до початку голосування щодо присудження ступеня доктора філософії за письмовою заявою на ім'я голови разової ради зняти дисертацію із захисту, крім випадків виявлення разовою радою порушення академічної доброчесності (факти академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації) у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені основні наукові результати дисертації. Здобувач може скористатися таким правом лише один раз. Якщо разова рада виявила факти академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені основні наукові результати дисертації, заява про зняття дисертації із захисту не приймається. У такому разі разова рада приймає рішення про відмову у присудженні ступеня доктора філософії без права повторного подання дисертації до захисту.

У разі зняття здобувачем дисертації із захисту або відмови разової ради у присудженні ступеня доктора філософії здобувач має право за умови доопрацювання подати дисертацію повторно до захисту не раніше ніж через рік, крім випадку виявлення разовою радою порушення академічної доброчесності. Повторний захист дисертації після її доопрацювання можливий за умови отримання здобувачем повторно висновку про наукову новизну, теоретичне та

	<p align="center">Система менеджменту якості Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 06.02 – 02 – 2023
		Стор 15 із 43	

практичне значення результатів дисертації.

2.33. Після прийняття рішення разова рада:

– не пізніше наступного робочого дня подає Вченому секретареві НАУ рішення про присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії та відеозапис трансляції захисту дисертації на офіційному сайті НАУ, з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації або інформацію про зняття дисертації із захисту;

– упродовж **5-ти робочих днів** подає інформацію про результати захисту або зняття дисертації із захисту до інформаційної системи Національного агентства;

– упродовж **3-х робочих днів** подає копію рішення разової ради про присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії, засвідчену головою разової ради до відділу аспірантури та докторантури НАУ.

2.34. Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, рецензії, відгуки, рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії та відеозапис трансляції захисту дисертації додаються до особової справи здобувача, яка зберігається відповідно до законодавства. Відеозапис трансляції захисту дисертації повинен бути доступним для вільного перегляду не менше ніж шість місяців з дати набрання чинності рішенням разової ради про присудження ступеня доктора філософії.

Видача диплома доктора філософії

2.35. Рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії набирає чинності з дати набрання чинності наказу ректора НАУ про видачу диплома доктора філософії, який оформляється за формою, затвердженою МОН України. Наказ про видачу здобувачеві диплома доктора філософії та додатка до нього європейського зразка видається на підставі відповідного рішення разової ради не раніше ніж через **15-ти** та не пізніше ніж через **30-ти календарних днів** із дня захисту дисертації.

Якщо протягом **15-ти календарних днів** від дня захисту дисертації закладом було виявлено порушення встановленої цим Порядком процедури захисту дисертації або до закладу надійшло повідомлення про таке порушення, наказ закладу про видачу здобувачеві диплома доктора філософії видається у разі

	<p align="center">Система менеджменту якості Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 06.02 – 02 – 2023
		Стор 16 із 43	

прийняття Вченою радою НАУ рішення про залишення рішення разової ради в силі.

2.36. Упродовж **10-ти робочих днів** із дня видачі диплома доктора філософії до примірника дисертації, що зберігається у бібліотеці НАУ, додається копія рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії, засвідчена головою разової ради.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК

Завершення виконання наукового дослідження

3.1. Наукове дослідження на здобуття наукового ступеня доктора наук вважається завершеним за умови наявності дисертації.

3.2. Докторська дисертація повинна відповідати таким вимогам:

– бути спеціально підготовленою кваліфікаційною науковою працею, на правах рукопису, виконаною за однією або двома науковими спеціальностями (відповідати одному (двом) паспортам наукових спеціальностей) однієї галузі науки й оформленої відповідно до вимог наказу МОН України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації».

– містити наукові положення та нові науково обґрунтовані результати у певній галузі науки, одержані здобувачем особисто, які мають практичну та теоретичну цінність та які підтверджуються документами – актами / довідками практичного впровадження результатів дисертаційного дослідження (примірні зразки у Додатках 1 та 2);

– містити обґрунтовані висновки: про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, які базуються на основі одержаних здобувачем достовірних результатів (примірний зразок у Додатку 3); про відповідність грифу секретності дисертації (для дисертацій, що мають обмежений доступ); про оцінку роботи докторанта під час дослідження і виконання Індивідуального плану наукової роботи від наукового консультанта;

– містити список наукових публікацій, в яких висвітлено основні наукові результати дисертації з дотриманням академічної доброчесності (вимоги щодо наукових публікацій викладено у п. 8-9 Порядку присудження наукового ступеня

доктора наук та п. 2 Наказу МОН України від 23.09.2019 № 1220 «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук»).

Максимальний та мінімальний обсяг основного тексту дисертації визначається науковою програмою НАУ відповідно до специфіки відповідної галузі знань та/або спеціальності (спеціальностей).

3.3. Докторська дисертація може бути подана до захисту не раніше ніж через **п'ять років** після здобуття ступеня доктора філософії (наукового ступеня кандидата наук), окрім випадку, зазначеного у п. 7 Порядку присудження наукового ступеня доктора наук.

Проведення попередньої експертизи докторської дисертації

3.4. Після завершення здобувачем, підготовка якого здійснювалася в докторантурі НАУ, відповідної наукової програми, науковий консультант здобувача протягом місяця готує висновок щодо докторської дисертації, зокрема щодо висновків і рекомендацій, сформульованих у докторській дисертації, їх новизни, повноти викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, з оцінкою дотримання здобувачем принципів академічної доброчесності у процесі підготовки докторської дисертації та виконання ним індивідуального плану наукової роботи (далі – висновок наукового консультанта). Науковий консультант забезпечує належне та своєчасне виконання своїх обов'язків.

3.5. Якщо науковий консультант відмовляється підготувати висновок, здобувач звертається з письмовою заявою до Вченої ради НАУ про надання висновку структурного підрозділу, в якому здійснювалася підготовка здобувача. Вчена рада НАУ доручає відповідному структурному підрозділу розглянути таку заяву. Відповідний структурний підрозділ протягом місяця з дня надходження заяви розглядає подані здобувачем документи щодо завершення його підготовки і проводить засідання, яке вважається правоможним, якщо в ньому взяли участь не менш як дві третини складу відповідного структурного підрозділу. На засіданні відповідного структурного підрозділу заслуховується наукова доповідь здобувача і шляхом відкритого голосування простою більшістю голосів присутніх на засіданні наукових (науково-педагогічних) працівників приймається рішення про

надання/відмову в наданні такого висновку. У такому разі висновок підписує керівник відповідного структурного підрозділу. Якщо науковий консультант є керівником структурного підрозділу, в якому здійснювалася підготовка здобувача, висновок структурного підрозділу підписує заступник керівника такого підрозділу або головуєчий на засіданні.

Висновок наукового консультанта (структурного підрозділу) (у двох примірниках) видається здобувачеві.

3.6. За умови отримання здобувачем позитивного висновку наукового консультанта (структурного підрозділу) проводиться попередня експертиза докторської дисертації. Для цього здобувач звертається до голови Вченої ради НАУ з письмовою заявою про проведення попередньої експертизи та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації. До заяви додаються дисертація в друкованому та електронному вигляді, наукові публікації (або їх копії), в яких висвітлено наукові результати дисертації та висновок наукового консультанта (структурного підрозділу).

Якщо здобувач самостійно підготував докторську дисертацію, то він звертається до ректора НАУ та голови Вченої ради НАУ, за умови, якщо в університеті відкрита докторантура з відповідної наукової спеціальності, з письмовою заявою про проведення попередньої експертизи, надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації та затвердження теми докторської дисертації. Такому здобувачу науковий консультант не призначається.

Заява здобувача передається до структурного підрозділу (кафедри, відділу, лабораторії) НАУ, в якому (яких) здійснювалася підготовка здобувача (визначеного для проведення попередньої експертизи докторської дисертації), або до структурного підрозділу іншого закладу вищої освіти (наукової установи), визначеного для проведення попередньої експертизи докторської дисертації.

3.7. Попередня експертиза докторської дисертації проводиться у НАУ, де здійснювалася підготовка здобувача, за умови позитивного висновку наукового консультанта (структурного підрозділу).

Для проведення попередньої експертизи здобувач звертається із письмовою заявою на ім'я голови Вченої ради НАУ, в якому здійснювалася підготовка

	Система менеджменту якості Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному авіаційному університеті	Шифр	СМЯ НАУ
		документа	П 06.02 – 02 – 2023
		Стор 19 із 43	

здобувача, про проведення попередньої експертизи докторської дисертації та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації.

Якщо університет, де здійснював підготовку здобувача, не може провести попередню експертизу докторської дисертації здобувача у разі, коли припинено трудові відносини між НАУ і фахівцями, за наявності яких було відкрито докторантуру, або у разі, коли за результатами попередньої експертизи встановлено, що за одержаними висновками докторська дисертація здобувача відповідає паспорту іншої наукової спеціальності, НАУ надсилає звернення до іншого закладу вищої освіти (наукової установи) із проханням розглянути заяву здобувача про проведення попередньої експертизи його докторської дисертації. У такому разі здобувач звертається із письмовою заявою на ім'я голови Вченої ради зазначеного закладу вищої освіти (наукової установи) про проведення попередньої експертизи його докторської дисертації та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення її результатів.

Здобувач, який не проходив підготовку в докторантурі, а самостійно підготував докторську дисертацію, звертається із письмовою заявою на ім'я голови Вченої ради НАУ, де є відкрита докторантура з відповідної наукової спеціальності, про проведення попередньої експертизи його докторської дисертації, надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення її результатів та затвердження теми докторської дисертації. У разі самостійної підготовки докторської дисертації науковий консультант не призначається.

Заява здобувача передається до структурного підрозділу (кафедри, відділу, лабораторії) НАУ, де здійснювалася підготовка здобувача (визначеного для проведення попередньої експертизи докторської дисертації), або до структурного підрозділу іншого закладу вищої освіти (наукової установи), визначеного для проведення попередньої експертизи докторської дисертації.

3.8. Завідувач структурного підрозділу (кафедри, відділу, лабораторії) НАУ надає начальнику відділу моніторингу якості вищої освіти дисертацію та наукові публікації здобувача для перевірки на відповідність нормативним вимогам і вимогам академічної доброчесності. У випадку встановлення їх невідповідності цим вимогам процедура попередньої експертизи докторської дисертації

	Система менеджменту якості Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному авіаційному університеті	Шифр	СМЯ НАУ
		документа	П 06.02 – 02 – 2023
		Стор 20 із 43	

припиняється до усунення наданих зауважень.

Одночасно завідувач структурного підрозділу (кафедри, відділу, лабораторії) НАУ, в якому буде проводитися попередня експертиза докторської дисертації, подає пропозиції Вченій раді НАУ щодо призначення трьох рецензентів.

3.9. Вимоги до рецензентів докторської дисертації визначено у п.2 та п.11 Порядку присудження наукового ступеня доктора наук. Крім того, рецензент повинен мати не менше трьох наукових публікацій за тематикою дослідження здобувача за умови їх опублікування впродовж останніх п'яти років, до яких зараховуються:

- одноосібні монографії, рекомендовані до друку вченими радами закладів та пройшли рецензування, крім одноосібних монографій, виданих у державі, визнаній Верховною Радою України державою-агресором. До одноосібних монографій прирівнюються одноосібні розділи у колективних монографіях за тих же умов (для іноземних видань - згідно з вимогами до наукових видань відповідної держави);

- наукові статті, опубліковані у наукових періодичних виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України;

- наукові статті, опубліковані у наукових періодичних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором.

Одноосібна монографія загальним обсягом не менше п'яти авторських аркушів або наукова публікація у науковому періодичному виданні, віднесеному до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до двох наукових публікацій. Належність наукового видання до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports визначається згідно з рейтингом у році, в якому опублікована відповідна публікація члена разової ради або у разі, коли рейтинг за відповідний рік не опублікований на дату утворення разової ради, згідно з останнім опублікованим рейтингом.

3.10. Після узгодження кандидатур рецензентів та перевірки дисертації та наукових статей на відповідність нормативним вимогам і вимогам академічної

доброчесності завідувач кафедри організовує та проводить фаховий семінар для апробації докторської дисертації. На семінар запрошуються науково-педагогічні та наукові працівники, докторанти НАУ, а також фахівці з інших закладів вищої освіти (наукових установ) України.

3.11. Фаховий семінар проводиться за такою процедурою:

– повідомлення головуючим на засіданні про правоможність проведення засідання, оголошення порядку денного, теми дисертації здобувача та інформування, коли і ким було затверджено тему дисертації, наукового консультанта, наявності довідки про результати перевірки рукопису дисертації на наявність/відсутність академічного плагіату;

– викладення здобувачем основних положень дисертації;

– надання здобувачем відповідей на запитання учасників засідання за матеріалами дисертації;

– прилюдне обговорення дисертації, у якому можуть взяти участь усі присутні на засіданні;

– ухвалення загального висновку щодо дисертації.

3.12. У разі суттєвих зауважень до змісту дисертації приймається рішення щодо необхідності доопрацювання рукопису. Здобувач урахує зауваження фахівців, присутніх на засіданні, та надає доопрацьований ним рукопис дисертації на повторне обговорення. У разі отримання негативного висновку за здобувачем зберігається право на повторне звернення до кафедри із письмовою заявою щодо отримання такого висновку після доопрацювання дисертації.

3.13. За результатами фахового семінару рецензенти, розглянувши докторську дисертацію та наукові публікації, в яких висвітлені основні наукові результати докторської дисертації, а також за результатами фахового семінару готують висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації.

У висновку обов'язково має бути зазначено інформацію про відповідність дисертації вимогам, передбаченим [п. 7](#) і [9](#) Порядку присудження наукового ступеня доктора наук, кількість наукових публікацій, опублікування результатів докторської дисертації та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих із співавторами та зарахованих за темою докторської дисертації. Для здобувачів з галузей науки біологічного, медичного та

	<p align="center">Система менеджменту якості Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному авіаційному університеті</p>	Шифр	СМЯ НАУ
		документа	П 06.02 – 02 – 2023
		Стор 22 із 43	

ветеринарного спрямування висновок повинен містити відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертаційних досліджень.

Обов'язково наводяться результати голосування учасників засідання кафедри (відділу) із зазначенням кількості присутніх і кількості осіб, які подали голоси «за», «проти» чи «утримались».

3.14. Персональна відповідальність за своєчасне та правильне оформлення висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації, його об'єктивність та якість покладається на рецензентів.

3.15. Оплата праці рецензентів здійснюється відповідно до законодавства, що регулює норми оплати праці експертів, які залучаються для проведення державної наукової та науково-технічної експертизи. Якщо підготовка здобувача здійснювалася за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб або здобувач самостійно готував докторську дисертацію, оплата праці рецензентів здійснюється за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб або такого здобувача.

3.16. Попередня експертиза докторської дисертації проводиться впродовж **3-х місяців** з дня надходження заяви здобувача до Вченої ради НАУ.

3.17. У разі відмови (у письмовій формі) НАУ провести попередню експертизу та підготувати зазначений висновок здобувач має право звернутися до МОН України для визначення процедури проведення попередньої експертизи його докторської дисертації.

3.18. Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації видається здобувачеві у двох примірниках та є чинним упродовж календарного року з моменту його затвердження ректором НАУ.

Підготовка засідання спеціалізованої вченої ради щодо публічного захисту докторської дисертації з присудження наукового ступеня доктора наук

3.19. Після отримання позитивного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації здобувач має право подати заяву на ім'я голови спеціалізованої вченої ради з присудження наукового ступеня доктора наук НАУ (далі – докторської ради) для проведення захисту докторської дисертації. Разом із заявою подаються документи відповідно до встановленого МОН України переліку. На заяву здобувача голова докторської

	<p align="center">Система менеджменту якості Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 06.02 – 02 – 2023
		Стор 23 із 43	

ради наносить відповідну резолюцію, проставляє дату прийняття документів до розгляду та свій підпис.

3.20. Докторська рада утворюється МОН України з наукової спеціальності (не більше трьох) за галуззю науки, з якої у закладі вищої освіти (науковій установі) відкрито докторантуру в установленому законодавством порядку, у складі 11-19 осіб.

До складу докторської ради вводяться компетентні вчені з відповідної спеціальності, які мають:

- науковий ступінь доктора наук (крім вченого секретаря докторської ради, який може мати науковий ступінь кандидата наук/ступінь доктора філософії і у цьому разі бере участь у засіданні без права голосу) та проводять наукові дослідження з одержанням наукових, науково-технічних (прикладних) результатів із спеціальності, включеної до профілю докторської ради;

- період роботи на посадах наукових і науково-педагогічних працівників не менше п'яти років;

- наукові публікації з відповідної спеціальності, визначені МОН України.

Голова та члени докторської ради забезпечують високий рівень вимогливості під час розгляду докторської дисертації, проведення її захисту та прийняття докторською радою обґрунтованого рішення. Голова докторської ради персонально відповідає за дотримання нею вимог нормативно-правових актів з питань атестації наукових кадрів вищої кваліфікації, науковий рівень захищеної докторської дисертації.

Порядок утворення, функціонування та діяльності докторської ради визначається Положенням про спеціалізовану вчену раду з присудження наукового ступеня доктора наук (далі – Положення про раду), яке затверджує Вчена рада НАУ.

У разі відсутності в Україні докторських рад з правом проведення захисту докторських дисертацій з відповідної наукової спеціальності за рішенням МОН України проводиться разовий захист. Склад докторської ради для проведення разового захисту формується відповідно до положення про раду.

Контроль за діяльністю докторських рад здійснює МОН України.

3.21. Вчений секретар докторської ради приймає заяву здобувача, паперовий та електронний примірник його докторської дисертації та перевіряє

	<p align="center">Система менеджменту якості Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 06.02 – 02 – 2023
		Стор 24 із 43	

наявність документів відповідно до встановленого переліку. Голова ради наносить на заяву здобувача відповідну резолюцію, проставляє дату прийняття документів до розгляду та свій підпис.

3.22. Докторська рада призначає комісію для попереднього розгляду докторської дисертації, яка перевіряє опублікування наукових результатів докторської дисертації в наукових публікаціях здобувача, визначає повноту викладу в них матеріалів докторської дисертації та зараховує наукові публікації за темою докторської дисертації відповідно до законодавства, проводить попередній розгляд докторської дисертації за процедурою, що регулюється положенням про раду, рекомендує прийняти до захисту докторську дисертацію та подає кандидатури для **призначення опонентів не пізніше ніж через три місяці з дати прийняття документів до розгляду** (вимоги до опонентів визначено у п. 2 і 15 Порядку присудження наукового ступеня доктора наук та п. 4 розділу III Положення про спеціалізовану вчену раду з присудження наукового ступеня доктора наук, затвердженого наказом МОН України від 13.12.2021 № 1359).

3.23. Забороняється усувати недоліки, виявлені докторською радою у докторській дисертації (рефераті) після прийняття її до захисту.

3.24. Керівникам (їх заступникам) НАУ та їх близьким особам не дозволяється захищати докторські дисертації у радах, утворених за місцем основної роботи зазначених осіб. Дія цієї норми поширюється на вчених секретарів докторських рад, їх близьких осіб та близьких осіб керівників докторських рад, їх заступників.

3.25. З метою забезпечення незалежності експертизи для захисту докторської дисертації докторською радою призначаються опоненти (за письмовою згодою), які мають:

- науковий ступінь доктора наук та проводять наукові дослідження з одержанням наукових, науково-технічних (прикладних) результатів із спеціальності, за якою підготовлена докторська дисертація;

- період роботи на посадах наукових і науково-педагогічних працівників не **менше 5-ти років**;

- наукові публікації з наукового напрямку, за яким підготовлено докторську дисертацію здобувача, які відповідають вимогам МОН України.

Для розгляду докторської дисертації призначаються три опоненти, з яких

тільки один може бути членом ради, в якій проводитиметься захист, чи штатним працівником НАУ), де утворено докторську раду.

Опонентами не можуть призначатися:

- голови, заступники голів і вчені секретарі докторських рад, в яких проводитиметься захист;
- наукові консультанти;
- співавтори опублікованих праць здобувача, зарахованих за темою докторської дисертації здобувача;
- керівники закладів вищої освіти (наукових установ) та їх заступники за основним місцем роботи здобувача або за місцем виконання докторської дисертації, або за місцем її захисту;
- співробітники закладу вищої освіти (наукової установи), в якому (якій) виконувалася докторська дисертація, де працює здобувач, або де проводилися науково-дослідні роботи, щодо яких здобувач є замовником або виконавцем (співвиконавцем), на час їх виконання;
- члени атестаційної колегії МОН України;
- члени експертних рад із питань атестації наукових кадрів.

Опонентами можуть бути іноземні вчені (Dr. Habil, full professor), які відповідають вимогам абзаців третього і четвертого цього пункту. Члени експертних рад МОН України з питань атестації наукових кадрів можуть бути призначені опонентами за виняткових обставин за погодженням з МОН України.

Протягом **одного календарного року** особа може бути призначена опонентом для захисту **не більш як 5-ти докторських дисертацій**.

3.26. На підставі вивчення докторської дисертації та наукових публікацій здобувача опонент готує відгук відповідно до вимог п. 16 Порядку присудження наукового ступеня доктора наук, засвідчений власним підписом та відбитком печатки закладу за основним місцем роботи. Копія відгуку видається здобувачу **не пізніше ніж за 10-ти робочих днів до захисту докторської дисертації**.

У відгуку опонента визначається ступінь актуальності обраної теми, обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у докторській дисертації, їх новизна і загальнонаціональне або світове значення, повнота викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, відсутність (наявність) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, з

	<p align="center">Система менеджменту якості Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 06.02 – 02 – 2023
		Стор 26 із 43	

наведенням зауважень та/або дискусійних питань стосовно положень докторської дисертації.

Опонент відповідає за об'єктивність та якість підготовленого ним відгуку.

У разі:

–коли відгук опонента не подано своєчасно, засідання докторської ради переноситься;

–коли відгук опонента не відповідає вимогам абзацу другого цього пункту, голова докторської ради може повернути його опонентові для доопрацювання протягом трьох днів або рада може замінити опонента.

У разі подання доопрацьованого відгуку опонента пізніше ніж за 10 робочих днів до захисту докторської дисертації або у разі заміни опонента засідання докторської ради переноситься.

Про прийняття докторської дисертації до захисту і призначення опонентів докторська рада надсилає МОН України повідомлення, яке разом із іншими такими повідомленнями, що надійшли до МОН України протягом місяця, розміщується на офіційному веб-сайті МОН України третього робочого дня наступного місяця. З цього моменту забороняється вносити зміни до тексту дисертації.

3.27. Захист докторської дисертації проводиться **не раніше ніж через місяць** після розміщення такого повідомлення на офіційному веб-сайті МОН України. Упродовж трьох робочих днів після визначення дати проведення захисту докторської дисертації на офіційному сайті НАУ розміщується відповідна інформація.

3.28. Вчений секретар докторської ради **не пізніше ніж за 10-ти робочих днів до дати захисту** докторської дисертації розміщує на офіційному веб-сайті НАУ примірник докторської дисертації (із забезпеченням відкритих форматів текстових даних) (крім монографії), реферат, висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації, відгуки опонентів та облікову картку дисертації за встановленою формою. Ці матеріали зберігаються у відкритому доступі на офіційному веб-сайті НАУ **впродовж 3-х місяців** з дати набрання чинності наказом МОН України про затвердження рішення докторської ради про присудження наукового ступеня доктора наук та видачу здобувачеві диплома доктора наук.

	<p align="center">Система менеджменту якості Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному авіаційному університеті</p>	<p align="center">Шифр документа</p>	<p align="center">СМЯ НАУ П 06.02 – 02 – 2023</p>
		<p align="center">Стор 27 із 43</p>	

Вимоги, передбачені пунктом 3.26, не поширюються на докторські дисертації, що містять інформацію, віднесену до державної таємниці, або інформацію для службового користування.

3.29. За бажанням здобувача докторська рада зобов'язана проводити захист докторської дисертації за наявності негативного відгуку одного з опонентів. Якщо негативні відгуки надійшли від двох опонентів, докторська дисертація знімається з розгляду, а здобувачеві повертаються всі подані ним матеріали, крім його заяви та одного примірника докторської дисертації.

Про зняття докторської дисертації з розгляду докторська рада повідомляє МОН України протягом **3-х робочих днів**.

3.30. Оплата праці членів комісії докторської ради з попереднього розгляду докторської дисертації та опонентів здійснюється відповідно до законодавства, що регулює норми оплати праці експертів, які залучаються для проведення державної наукової та науково-технічної експертизи. Якщо підготовка здобувача здійснювалася за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб або здобувач самостійно готував докторську дисертацію, оплата праці членів комісії докторської ради з попереднього розгляду докторської дисертації та опонентів здійснюється за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб або такого здобувача. Відрядження членів докторської ради та опонентів, призначених з інших міст, фінансується відповідно до законодавства.

Публічний захист докторської дисертації

3.31. Публічний захист докторської дисертації проводиться на засіданні докторської ради. Захист дисертації повинен мати характер відкритої наукової дискусії, в якій зобов'язані взяти участь члени докторської ради, які є компетентними вченими з відповідної спеціальності, а також за бажанням присутні на засіданні.

У ході засідання докторська рада встановлює рівень набуття здобувачем найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, що забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення.

Засідання вважається правоможним у разі, коли в його проведенні взяло

	Система менеджменту якості Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному авіаційному університеті	Шифр документа	СМЯ НАУ П 06.02 – 02 – 2023
		Стор 28 із 43	

участь не менш як дві третини складу, а також не менш як чотири доктори наук із спеціальності докторської дисертації.

Якщо з поважної причини один із опонентів не може взяти участі у засіданні ради, захист докторської дисертації може проводитися за наявності позитивного відгуку відсутнього опонента. У такому разі на засіданні докторської ради вченим секретарем оголошується його відгук.

Захист докторської дисертації не проводиться у разі відсутності двох опонентів.

Опонент, який подав негативний відгук про докторську дисертацію, зобов'язаний бути присутнім на засіданні ради. У разі відмови цього опонента бути присутнім на засіданні голова ради у робочому порядку призначає іншого опонента, про що докторська рада інформує МОН України та розміщує відповідне повідомлення на офіційному веб-сайті НАУ. Відгук такого опонента оприлюднюється відповідно до пункту 18 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, а засідання докторської ради переноситься.

3.32. НАУ забезпечує трансляцію захисту докторської дисертації в режимі реального часу. Відеозапис такого засідання ради оприлюднюється на офіційному веб-сайті НАУ (сторінка Відділу аспірантури та докторантури) не пізніше ніж протягом наступного робочого дня з дати проведення засідання та зберігається на відповідному веб-сайті не менше шести місяців з дати набрання чинності наказом МОН України про затвердження рішення докторської ради про присудження наукового ступеня доктора наук та видачу здобувачеві диплома доктора наук.

У разі потреби засідання докторської ради може проводитися з використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу. З метою належної підготовки засідання докторської ради кількість осіб з числа її членів та опонентів, які будуть брати участь у засіданні з використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу, завчасно погоджується з головою докторської ради.

3.33. Під час атестації здобувача члени докторської ради повинні оцінити рівень набуття ним найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, що забезпечують вирішення важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення.

3.34. Засідання докторської ради проводиться головою докторської ради державною або, за бажанням здобувача, англійською мовою за такою процедурою:

- інформування головою докторської ради її членів про правомочність засідання та оголошення порядку денного;

- інформування головою докторської ради її членів про погоджену із здобувачем мову, якою він буде викладати основні положення дисертації та відповідати на запитання, та подані здобувачем документи, їх відповідність установленим вимогам;

- викладання здобувачем основних положень дисертації та його відповіді на усні чи письмові запитання присутніх на фаховому семінарі;

- виступ наукового консультанта;

- виступи опонентів із відгуками про результати ознайомлення із дисертацією здобувача;

- відповіді здобувача на зауваження, що містяться у відгуках опонентів;

- обговорення дисертації здобувача (наукова дискусія) головою та членами докторської ради (обов'язково) і присутніми на засіданні докторської ради (за бажанням);

- таємне голосування щодо присудження здобувачеві наукового ступеня доктора наук. Якщо засідання докторської ради проводиться з використанням засобів відео зв'язку в режимі реального часу, то таємне голосування всіх членів докторської ради проводиться з використанням програмного забезпечення (засобу), що забезпечує анонімність і верифікованість такого голосування. Програмне забезпечення (засіб) Google Forms для проведення таємного голосування застосовується за рішенням докторської ради;

- оголошення головою докторської ради рішення щодо присудження здобувачеві наукового ступеня доктора наук із відповідної спеціальності. Рішення докторської ради з обов'язковим зазначенням результатів голосування підписується головою докторської ради та скріплюється відбитком печатки НАУ;

- прикінцеве слово здобувача;

- оголошення головою докторської ради про виконання порядку денного та закриття засідання.

Рішення докторської ради про присудження наукового ступеня вважається

	Система менеджменту якості Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному авіаційному університеті	Шифр документа	СМЯ НАУ П 06.02 – 02 – 2023
		Стор 30 із 43	

позитивним, якщо за нього проголосувало не менш як три чверті членів докторської ради, які брали участь у засіданні.

Здобувач має право до початку таємного голосування щодо присудження наукового ступеня доктора наук за письмовою заявою на ім'я голови докторської ради зняти докторську дисертацію із захисту. У разі зняття дисертації із захисту або відмови докторської ради у присудженні наукового ступеня здобувач має право після доопрацювання подати повторно дисертацію до захисту до цієї докторської ради не раніше ніж через рік з дня прийняття такого рішення, отримавши повторно висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації.

Якщо докторська рада встановила наявність академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації в докторській дисертації та/або наукових публікаціях, зарахованих за її темою, заява про зняття докторської дисертації із захисту не приймається. У такому разі докторська рада приймає рішення про відмову у присудженні наукового ступеня доктора наук без права повторного подання дисертації до захисту..

3.35. У разі прийняття докторською радою рішення про відмову у присудженні наукового ступеня доктора наук усі виявлені докторською радою протягом розгляду докторської дисертації та висловлені під час її захисту недоліки, порушення та зауваження, що стали підставою для прийняття такого рішення, зазначаються у рішенні докторської ради.

Здобувачеві надається засвідчена в установленому порядку копія зазначеного рішення та повертаються подані ним документи, крім заяви, висновку наукового консультанта (структурного підрозділу), висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та одного примірника дисертації.

У такому разі МОН України надсилаються разом із супровідним листом засвідчені в установленому порядку копії реєстраційної картки присутності членів ради, рішення про відмову у присудженні наукового ступеня доктора наук та стенограми (розшифрованої фонограми) засідання докторської ради.

Докторська дисертація, за результатами захисту якої докторською радою прийнято рішення про відмову у присудженні наукового ступеня доктора наук, може бути подана для розгляду до цієї докторської ради повторно після

	<p align="center">Система менеджменту якості Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 06.02 – 02 – 2023
		Стор 31 із 43	

доопрацювання не раніше ніж через один рік з дня прийняття такого рішення (крім випадків, передбачених абзацом першим пункту 9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук). захист такої дисертації проводиться за погодженням із МОН України.

3.36. Докторська дисертація, що містить інформацію, віднесена до державної таємниці, або інформацію для службового користування, розглядається з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації.

3.37. Упродовж **15-ти робочих днів** докторська рада оформляє рішення про присудження наукового ступеня доктора наук (у двох примірниках), яке разом із одним примірником дисертації підлягають постійному зберіганню в бібліотеці НАУ, і формує два примірника атестаційної справи здобувача.

У перший примірник формуються всі документи, що стосуються розгляду докторської дисертації та проведення її захисту в докторській раді. Цей примірник зберігається в архіві НАУ впродовж **10-ти років** з дати набрання чинності наказом МОН України про затвердження рішення докторської ради про присудження наукового ступеня доктора наук та видачу диплома доктора наук.

Другий примірник атестаційної справи здобувача надсилається до МОН України впродовж місяця з дня захисту докторської дисертації відповідно до положення про раду.

3.38. Упродовж **3-х робочих днів** після захисту, вчений секретар докторської ради подає до Відділу аспірантури та докторантури копію рішення про присудження наукового ступеня доктора наук.

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Це Положення затверджується Вченою радою НАУ.

4.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться шляхом затвердження Положення в новій редакції.

Система менеджменту якості
Положення
Про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня
доктора філософії та доктора наук
у Національному авіаційному університеті

Шифр
документа

СМЯ НАУ
П 06.02 – 02 – 2023

Стор 32 із 43

Додаток 1
Зразок

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник органу державної влади (органу
місцевого самоврядування, установи, організації,
вищого навчального закладу)

_____
(підпис) (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)
“ ____ ” _____ 20 __ року
М.П.

АКТ

Комісія у складі:

- голови – (посада, науковий ступінь, вчене звання, Прізвище, Ім'я По батькові);
членів комісії: – (посада, науковий ступінь, вчене звання, Прізвище, Ім'я По батькові);
– (посада, науковий ступінь, вчене звання, Прізвище, Ім'я По батькові);
– (посада, науковий ступінь, вчене звання, Прізвище, Ім'я По батькові)

2–3 особи

цим Актом засвідчує, що результати дисертаційного дослідження аспіранта кафедри
_____ Національного авіаційного університету

_____
Прізвище, ім'я, по батькові

на тему: “ _____ ”

_____ Тема дисертації

на здобуття ступеня доктора філософії / кандидата / доктора наук за спеціальністю
_____ впроваджені в діяльності _____
шифр і назва спеціальності _____ назва установи, організації

Зокрема, у процесі підготовки пропозицій щодо розробки (навчальних програм та курсів,
здійснення науково-аналітичної діяльності, підготовки та викладання курсу(-ів) лекцій з
дисциплін, проведення наукових та організаційних заходів тощо) до (тип, назва документа)
використано аналітичні матеріали щодо * (вказати що саме).

Голова комісії

_____
(науковий ступінь, вчене звання)

_____
(підпис)

_____
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Члени комісії

_____
(науковий ступінь, вчене звання)

_____
(підпис)

_____
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

_____
(науковий ступінь, вчене звання)

_____
(підпис)

_____
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

_____
(науковий ступінь, вчене звання)

_____
(підпис)

_____
(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

* Тут зазначається інформація про те, які саме матеріали дисертації були використані в роботі органу державної влади (органу місцевого самоврядування, установи, організації, вищого навчального закладу): конкретні пропозиції, що викладені у підготовлених за участю авторів інформаційно-аналітичних матеріалах, моделях, методиках, рекомендаціях; участь у розробці нормативно-правових документів, навчальної та навчально-методичної літератури тощо, виконаних з використанням результатів та пропозицій дисертаційної роботи.

Система менеджменту якості
Положення
Про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня
доктора філософії та доктора наук
у Національному авіаційному університеті

Шифр
документа

СМЯ НАУ
П 06.02 – 02 – 2023

Стор 33 із 43

Додаток 2
Зразок

№ _____

ДОВІДКА ПРО ВПРОВАДЖЕННЯ*

Результати дисертаційного дослідження (*посада, Прізвище Ім'я По батькові*) на тему: “*Тема дисертації*” на здобуття ступеня доктора філософії / кандидата / доктора _____ наук за спеціальністю __ – назва наукової спеціальності впроваджені в діяльності (*назва структурного підрозділу органу державної влади (органу місцевого самоврядування, установи, організації, вищого навчального закладу)*).

Зокрема, під час (*у процесі, з метою*) підготовки пропозицій (*розробки навчальних програм та курсів, здійснення науково-аналітичної діяльності, підготовки та викладання курсу(-ів) лекцій з дисциплін, проведення наукових та організаційних заходів тощо*) до (*тип, назва документа*) використано аналітичні матеріали щодо ** (*вказати що саме*).

Керівник органу державної влади
(органу місцевого самоврядування, установи,
організації, вищого навчального закладу)
науковий ступінь, вчене звання

_____ (підпис)

(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

* Готується на бланку органу державної влади (органу місцевого самоврядування, установи, організації, вищого навчального закладу).

** Тут зазначається інформація про те, які саме матеріали дисертації були використані в роботі органу державної влади (органу місцевого самоврядування, установи, організації, вищого навчального закладу): конкретні пропозиції, що викладені у підготовлених за участю авторів інформаційно-аналітичних матеріалах, моделях, методиках, рекомендаціях; участь у розробці нормативно-правових документів, навчальної та навчально-методичної літератури тощо, виконаних з використанням результатів та пропозицій дисертаційної роботи.

Система менеджменту якості
Положення
Про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня
доктора філософії та доктора наук
у Національному авіаційному університеті

Шифр документа	СМЯ НАУ П 06.02 – 02 – 2023
Стор 34 із 43	

Додаток 3

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Ректор Національного авіаційного університету

_____ Максим ЛУЦЬКИЙ

“ _____ ” _____ 202_ року

ВИСНОВОК

Національного авіаційного університету (далі – НАУ) про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

_____ на здобуття ступеня доктора філософії /

Прізвище імя по батькові здобувача

наукового ступеня кандидата / доктора _____ наук

за спеціальністю _____ “ _____ ”

шифр назва спеціальності

на тему “ _____ ”,

Тема дисертації

затвердженої на засіданні Вченої ради факультету /інституту

повна назва структурного підрозділу НАУ

“ _____ ” _____ 202_ року, протокол № _____.

ВИТЯГ

із протоколу № _____ фахового семінару

кафедри _____

назва кафедри

Національного авіаційного університету від _____ 202_ року

Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники кафедри

_____:

назва кафедри

Прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада в НАУ.

.....

Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники інших кафедр НАУ:

Прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання, посада в НАУ;
Прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання, посада в НАУ.

Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники з інших навчальних закладів:

Прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання, посада.
Прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання, посада.

Слухали:

Доповідь здобувача кафедри _____ НАУ

назва кафедри

на тему “ _____ ”,

Прізвище імя по батькові здобувача

Тема дисертації

поданої на здобуття ступеня доктора філософії / наукового ступеня доктора наук з галузі знань ____ “ _____ ”, за спеціальністю _____ “ _____ ”.

шифр назва галузі

шифр назва спеціальності

Тему дисертаційного дослідження “ _____ ”

Тема дисертації

затверджено на засіданні Вченої ради факультету / інституту _____
повна назва структурного підрозділу НАУ

“ _____ ” _____ 202_ року, протокол № _____.

Науковий керівник _____.

ПП, науковий ступінь, вчене звання, посада

Доповідь здобувача

Шановний голово! Шановні учасники фахового семінару!

На ваш розгляд виносяться результати дисертаційного дослідження на тему:

“ _____ ”.

Тема дисертації

Доповідач (ка) обґрунтував (ла) актуальність обраної теми, визначив (ла) мету, завдання, методологію та методіку, охарактеризував (ла) об'єкт та предмет дослідження, виклав (ла) основні наукові положення та висновки, що виносяться на захист, вказав (ла) науково-практичну значущість роботи, зазначив (ла) про впровадження результатів дослідження.

.....
.....

Структура та обсяг дисертації зумовлена метою і логікою дослідження та складається з анотації державною та англійською мовами, вступу, трьох (п'яти) розділів, які об'єднують _____ підрозділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Запитання до здобувача:

1. *Прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада. в НАУ.*
Шановний.....

Запитання до здобувача:.....?

Відповідь здобувача: Дякую за запитання. Відповідь здобувача.

2. *Прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада. в НАУ.*
Шановний.....

Запитання до здобувача:.....?

Відповідь здобувача: Дякую за запитання. Відповідь здобувача.

3.

4.

5.

6.

7.

ВИСТУПИ:

Висновок наукового керівника / консультанта.

Після відповідей на запитання було озвучено висновок наукового керівника
Прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада.

Зазначено, що дисертант.....

Текст виступу наукового керівника /консультанта

Дисертаційна робота є завершеною науковою працею, яка націлена на вирішення актуальної наукової задачі, відповідає спеціальності _____, *шифр назва спеціальності*

а її автор _____ заслуговує на присудження ступеня

Прізвище імя по батькові здобувача

доктора філософії / наукового ступеня доктора наук, на підставі *Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року / Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 № 1197. (для кандидатів наук)*

Науковий керівник запропонував затвердити позитивний висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів зазначеної дисертації та рекомендувати її до захисту на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань _____ “ _____”, за спеціальністю _____ “ _____”.
шифр назва галузі шифр назва спеціальності

Обговорення дисертаційного дослідження.

Прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада. в НАУ.

Пропозиції та зауваження, висловлені при попередньому розгляді, дисертантом враховані. Робота є актуальною, комплексною, структурованою, містить цікаві, доречні пропозиції. ....

Прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада. в НАУ.

Рецензентом зазначено, що робота є .....

Заключне слово здобувача: Шановний головуєчий, шановні присутні, дякуємо Вам за увагу до нашого дисертаційного дослідження! Висловлені побажання та зауваження обов'язково будуть враховані у подальшій роботі.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації на тему

“ _____ ”,

Тема дисертації

поданої на здобуття ступеня **доктора філософії / наукового ступеня кандидата/доктора _____ наук з галузі знань _____** “ _____ ”,

шифр   назва галузі

за спеціальністю _____ “ _____ ”
шифр   назва спеціальності

Актуальність теми дослідження та її зв'язок із планами науково-дослідних робіт.

(Текст),.....

Дисертаційне дослідження здійснювалося в межах комплексного наукового проекту “ _____ ” (шифр № _____) НАУ в рамках

Назва НДР

НДР кафедри _____.

назва кафедри

Дисертаційна робота пов'язане з планами науково-дослідної та навчальної роботи і відповідає тематичній спрямованості наукових розробок, що здійснювалися у НАУ та, зокрема кафедри _____,

назва кафедри

а саме в рамках науково-дослідних робіт: у 20__ році “ _____ ”

назва наукового проекту

(шифр №27/09.01.09).

У процесі виконання НДР автором.... (вказати у чому полягає внесок

автора).

Тема дисертації відповідає освітньо-науковій програмі « _____ »
назва ОНП
галузі знань _____ “ _____ ”, за спеціальністю _____ “ _____ ”.
шифр назва галузі шифр назва спеціальності
в НАУ (зокрема, ОК 1.3.2 та ОК 1.3.4)¹.

Формулювання наукового завдання, нове розв’язання якого отримано в дисертації. Науковим завданням дисертаційного дослідження є розробка наукових положень та формулювання практичних рекомендацій, які в сукупності вирішують важливе наукове завдання з теоретичного та науково-практичного (прикладного) обґрунтування .....

У результаті дослідження:

уперше

–

–

– .

удосконалено

–

– ;

отримала подальший розвиток

–

–

– .

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків, рекомендацій, які захищаються.

Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані автором у дисертаційній роботі відповідають вимогам до такого виду досліджень, ґрунтуються на узагальненні поглядів та дослідженні ідей провідних вітчизняних і зарубіжних учених, використанні системи загальнонаукових і спеціальних методів. У роботі використано значну кількість джерел інформації, наведено дані про апробацію результатів на науково-практичних конференціях та впровадження розробок автора у практичну діяльність органів державної та законодавчої влади, органів місцевого самоврядування, громадських організацій. У цілому наукові результати, отримані в дисертації, є достовірними, науково обґрунтованими та доказовими.

Наукове значення роботи Основні результати дослідження достатньою мірою обґрунтовані. Їхня наукова значимість і достовірність не викликає сумнівів, оскільки вони отримані в результаті аналітичної роботи та особистої практики

¹ Усі введені дані – лише приклад. Вказуйте виключно свій вибір.

здобувача. Автором чітко окреслені та лаконічно побудовані мета та завдання дослідження, обґрунтовано теоретичні підходи щодо їхнього виконання, розроблено та апробовано відповідні рекомендації, які у своїй комплексності є науковим способом вирішення поставлених завдань. Висновки та рекомендації дисертаційної роботи базуються на дослідженнях автора, що проведені з використанням сучасних статистичних і аналітичних матеріалів.

Практичне значення та використання результатів роботи полягає в тому, що сформульовані теоретичні положення, висновки і практичні рекомендації адаптовані до сучасних українських реалій і цілком придатні для використання фахівцями-практиками, органами публічної влади та громадськими організаціями, усіма зацікавленими сторонами, які опікуються проблемами .....

Практично вагомими вважаються такі результати:

- *методика оптимізації системи захисту* .....

- *методика використання інформаційної технології* .....²

Основні теоретичні положення, сформульовані висновки та рекомендації дисертаційного дослідження використано: *Державною екологічною інспекцією України*³ (довідка/акт про впровадження від ____№____); у навчальному процесі НАУ під час викладання навчальних дисциплін “_____”,

Назва навчальної дисципліни

“_____”, (довідка/акт про впровадження від ____№____).

Назва навчальної дисципліни

Повнота викладення матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора. Дисертація _____

Прізвище імя по батькові здобувача

є самостійною науковою працею, в якій наведено теоретичні положення і висновки, власні ідеї та розробки автора, які дають змогу вирішити поставлені завдання. Усі висновки та практичні рекомендації, винесені на захист, розроблені дисертантом особисто.

Найважливіші ідеї, висновки, рекомендації, отримані в дисертації, оприлюднені на наукових та науково-практичних конференціях, у тому числі міжнародних, всеукраїнських та за міжнародною участю: “*Державне і муніципальне управління: теорія, методологія, практика*” (Запоріжжя, 2020); “*Розвиток публічного управління в Україні*” (Львів, 2020); “*The 7th International scientific and practical conference “Dynamics of the development of world science”*” (Ванкувер, Канада, 2020); “*Сучасний менеджмент: моделі, стратегії, технології*” (Одеса, 2020)⁴.

Основні положення та результати дослідження викладено в ____ наукових працях, із них ____ статей опубліковано у виданнях, що входять до міжнародної наукометричної бази даних (Scopus / WoS); ____ публікацій у наукових фахових

² Усі введені дані – лише приклад. Вказуйте виключно свій вибір.

³ Усі введені дані – лише приклад. Вказуйте виключно свій вибір.

⁴ Усі введені дані – лише приклад. Вказуйте виключно свій вибір.

виданнях України; 1 патент на корисну модель.

Праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:
Одноосібні монографії та розділи у колективних монографіях:

1. ....
2. (особистий внесок автора).

Статті у наукових фахових виданнях:

- 1.
- 2.

Праці, які додатково відображають наукові результати дисертації:

- 1.
- 2.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається з анотації, вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг дисертації становить ___ сторінок, із них ___ сторінок – основного тексту. Робота містить __ рисунки, __ таблиць, __ додатків. Список використаних джерел налічує ___ найменувань.

Оцінка мови та стилю дисертації. Текст дисертації (та реферату) викладений грамотною, доступною мовою, зміст характеризується логічним та послідовним характером і містить необхідні узагальнення. Наведені в рефераті наукові положення, висновки і рекомендації, результати опублікованих праць чітко осмислені та обґрунтовані в тексті дисертації. Дисертація оформлена згідно з вимогами Міністерства освіти і науки України.

Детальний розгляд дисертаційної роботи (та реферату) дає підстави констатувати ідентичність реферату та основних положень дисертації⁵.

Відповідність дисертації паспорту спеціальності, за якою вона подається до захисту⁶. Дисертація _____ повністю відповідає

Прізвище імя по батькові здобувача

паспорту спеціальності 00.00.00 – _____

шифр

назва паспорту спеціальності

зокрема таким напрямом досліджень:

- *вибрати із паспорту спеціальності відповідні напрями.*

Характеристика особистості здобувача. Під час підготовки дисертаційної роботи _____, проявив (ла) себе як творчий дослідник і

Прізвище імя по батькові здобувача

науковець здатний самостійно на високому науково-методичному рівні вирішувати наукові та практичні завдання. Він (вона) повною мірою володіє сучасними методами аналізу, має належний рівень теоретичної та практичної підготовки.

⁵ Усі введені дані – лише приклад для кандидата наук та докторанта.

⁶ Усі введені дані – лише приклад для кандидата наук та докторанта.

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації _____ на тему
Прізвище імя по батькові здобувача,
“ _____ ”
Тема дисертації

2. Вважати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація _____ відповідає спеціальності
Прізвище імя по батькові здобувача,
“ _____ ” та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти шифр *назва спеціальності* ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), вимогам пп. 6, 7, 8, 9 “Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії”, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 ⁷.

2. Вважати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація _____ відповідає спеціальності _____ “ _____ ”
Прізвище імя по батькові здобувача *шифр* *назва спеціальності*
та вимогам нормативних документів Міністерства освіти і науки України до кандидатських дисертацій, зокрема пп. 9, 11,12, 13, 14 “Порядку присудження наукових ступенів”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 5267 із подальшими змінами і доповненнями.

2. Вважати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація _____ відповідає спеціальності
Прізвище імя по батькові здобувача
“ _____ ” та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої шифр *назва спеціальності* освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), вимогам пп. 6, 7, 8, 9 “Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 № 1197 ⁸.

⁷ Усі введені дані –приклад для докторів філософії.

⁸ Усі введені дані –приклад для доктора філософії.

3. Рекомендувати дисертаційну роботу “ _____ ”,
Тема дисертації
подану _____ на здобуття ступеня доктора
Прізвище імя по батькові здобувача,
філософії із галузі знань _____ “ _____ ”, за спеціальністю _____ “ _____ ”.
шифр назва галузі *шифр назва спеціальності*
до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

3. Рекомендувати дисертаційну роботу “ _____ ”,
Тема дисертації
подану _____ на здобуття наукового ступеня кандидата
Прізвище імя по батькові здобувача
наук, за спеціальністю _____ “ _____ ” до захисту у разовій спеціалізованій
шифр назва спеціальності
вченій раді⁹.

3. Рекомендувати дисертаційну роботу “ _____ ”, подану
Тема дисертації
_____ на здобуття наукового ступеня, доктора наук зі
Прізвище імя по батькові здобувача
спеціальності 00.00.00 “ _____ ” до захисту у спеціалізованій вченій
шифр назва спеціальності
раді Д _____ ¹⁰.
шифр докторської ради

4. Результати голосування присутніх на засіданні докторів наук та кандидатів наук:

– всього:

“за” – _____,

“проти” – немає,

“утрималося” – немає;

у тому числі за профілем поданої на розгляд дисертації: “за” – _____, із них _____ докторів наук зі спеціальності та 2 кандидати наук зі спеціальності ¹¹.

5. Рекомендувати Вченій раді НАУ клопотати про призначення:

Головою разової спеціалізованої вченої ради¹²:

Прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання, посада в НАУ;

Рецензентами¹³:

Прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання, посада в НАУ;

Прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання, посада в НАУ;

⁹ Усі введені дані –приклад для кандидата наук

¹⁰ Усі введені дані –приклад для кандидата наук та докторанта.

¹¹ Усі введені дані –приклад для докторанта.

¹² Усі введені дані – лише приклад для доктора філософії.

¹³ Усі введені дані – лише приклад для доктора філософії.

Система менеджменту якості
Положення
Про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня
доктора філософії та доктора наук
у Національному авіаційному університеті

Шифр
документа

СМЯ НАУ
П 06.02 – 02 – 2023

Стор 43 із 43

Опонентами¹⁴:

Прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання, посада;
Прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання, посада.

Головуючий на засіданні:

науковий ступінь, вчене звання, посада

_____
(підпис)

_____
(власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Секретар засідання:

науковий ступінь, вчене звання, посада

_____
(підпис)

_____
(власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

ПОГОДЖЕНО:

доктор економічних наук, професор,
проректор з наукової роботи
та інноваційного розвитку

_____
(підпис)

Олексій ШКУРАТОВ

¹⁴ Усі введені дані – лише приклад для доктора філософії.